

Medlem tilfældig har faaet i Hænde; men jeg skal gjøre opmærksom paa, at der er udgaaet mange andre Skrivelser fra Ministeriet i denne Sag, og det med ganske andre, langt tidligere Datoer, thi Foranstaltninger have faaet paa i flere Aar. Undersøgelserne ere gaaede gradvis fremad, og de Slutninger, som det ærede Medlem knyttede til Datoen den 24de April 1878, at da var Finantsloven vedtagen o. s. fr. falde altsaa til Jorden; den maa det ærede Medlem opoffre; der var en Insinuation deri, som jeg ikke videre skal fremdrage, men jeg tilbageviser den. — Som Støtte for sin Modstand dvælede det ærede Medlem nu ved Skoleplanerne og mente, at disse fastsatte een Gang for alle Lønningerne. Jeg har allerede ved Finantslovens 1ste Behandling sagt, i hvilken mærkvaerdig Tilstand vort Skolevæsen vilde befinde sig, hvis dette var rigtigt. Hvis de Skoleplaner, der traadte i Kraft umiddelbart efter 1814, skulde være de lovmæssige den Dag i Dag uden at være afløste af andre, vilde det se i høj Grad besynderligt ud i vort Skolevæsen. Det vilde være en aldeles umulig Tilstand, som vilde fremkomme, og jeg skal til Støtte for min Opfattelse i den Henseende gøre gjældende, at det Modsatte af, hvad det ærede Medlem mener, tidligere har været antaget for det Rette. Ingen Minister har nogenstunde tvivlet om sin Ret til at stadfæste nye Skoleplaner, og det har derfor været en af de Opgaver, en Minister jevnlig har havt. Nu bemærkede det ærede Medlem, at ved enkelte Tilfælde vilde han ikke opholde sig. Der kunde jo i Tidens Løb hændes Et og Andet, som kunde foranledige en Afvigelse. Hvad det ærede Medlem derimod er bestemt imod, er en almindelig Foranstaltning. Det, der er lovligt i det Enkelte, vil imidlertid dog vanskeligt kunne blive ulovligt, naar det gennemføres i flere Tilfælde, hvad man lovlig har kunnet og har maattet gjøre i en lang Aarække lige siden 1814, vil dog ikke blive ulovligt derved, at det gennemføres som en almindelig Foranstaltning, naar Tiden fører det med sig. Det har til alle Tider været nødvendigt, overensstemmende med Lovgivningens udtrykkelige Ord, at optage Spørgsmaalet om Lærernes Lønninger, og hvor der er oprettet nye Skolelærerembeder — og der er jo nu ved Skolerne i Tidens Løb oprettet et meget stort Antal af disse — har det atter været nødvendigt at bruge Lovens Ord for at fastsætte Lønninger for dem, der skulde indtage Embederne; Ingen har tvivlet derom. Hvad er nu det, der er fket? Efter at Retten for Ministeriet til at optage Spørgsmaalet om Lønningerne i Henhold til § 55 har været benyttet i en meget lang Aarække, bleve ved Omstændighedernes Medfør Lønningerne i højere og højere Grad utilstrækkelige for et stort Antal af Lærerne omkring i Landet. Det anerkjendtes fra alle Sider. Det ærede Medlem synes rigtignok at forudsætte det Modsatte, men jeg

tror dog, at jeg i det Mindste vil vinde nogen Tilslutning, naar jeg siger, at det anerkjendtes fra alle Sider, at Lærerne vare forholdsvis for slet lønede, og at deres Lønninger i høj Grad trængte til Forbedring. Ja, man talte derom, men det blev ikke til Videre. Da bestemte jeg at optage det Spørgsmaal, om Kommunerne havde Raad til at lønne deres Lærere saaledes, som det var bestemt i § 55 af Forordningen af 1814. Det er det Spørgsmaal, der her er optaget over hele Landet, om de havde Raad dertil, og først da var der for Kommunernes Vedkommende Tale, om de vare villige dertil. Der er altsaa fra Ministeriets Side fket en Henvendelse til Skolekommis-sionerne om at sætte Sagen i Bevægelse. Der er dernæst forhandlet med Kommunerne, som i flere Tilfælde, end det ærede Medlem tror, have viist sig villige til at udrede et Vedelag; forsaavidt dette ikke er Tilfældet, er der forhandlet derom med Skoleraadene, og hvor disse have anerkjendt Kommunernes Vane til uden at overbebyrdes at udrede Lønninger, der ere fastsatte i Anordningen af 1814, ere de blevne fastsatte, andre Steder ikke. Naar det ærede Medlem i Forbigaaende udtalte, at han vidste ikke, hvorledes Skoleraadene kunde være Autoritet i denne Henseende, saa skal jeg minde om, at Skoleraadene bestaa af Amtsraadene, forstærkede for Kjøbstædernes Vedkommende med enkelte Medlemmer, og disse Skoleraad bestyre jo Skolevæsenets Formue og have altid været betragtede som Kommunernes eneste Bærger, just i Skolevæsenets Sager. Med det Samme skal jeg bemærke, at, naar Spørgsmaalet bliver om at gennemføre Foranstaltningen; da er det selvfølgelig, af Ministeriet i Overensstemmelse med Landkommunallovens § 47 henvender sig til Amtsraadene, og da jeg atter har hørt § 27 i den nævnte Lov citere af det ærede Medlem, skjøndt ikke saa skæpt, som man pleier at høre det, den Bestemmelse deri nemlig, at ingen Udgift kan afholdes af Kommunens Klasse uden Sogneraadets Samtykke, skal jeg tillade mig at minde ham om, at det er § 15, der indeholder Hovedbestemmelsen for Landkommunernes Bestyrelse af Skolevæsenet, og at det der hedder, at Sogneraadet bestyrer Sognekretsens Skolevæsen under Amtsraadets Tilsyn; men endvidere skal jeg minde ham om den samme Lovs § 47, hvor Amtsraadet stilles over Sogneraadene, og hvor det blandt Andet paalægges Amtsraadet, eller gives Amtsraadet Myndighed til at paalægge Sogneraadene at holde sig Anordningerne efterretlige og udrede, hvad der paaligger dem at udrede. Om fornødent skal jeg oplæse det, men det behøves jo ikke. Alt dette er Vidnesbyrd om, at Kommunernes Styrelse af deres egne Anliggender ikke er at forstaa saa ubetinget, som det ofte føres frem, og som det ærede Medlem ogsaa hentydede til, om han end angav nogen Modifikation i, hvad vi ere vante til at høre her. — Det